

HINDAMISOTSUS

Tallinn

28.11.2018 nr 5-1/18/71

Kontsertorganisatsioonide dokumentide
arhiiviväärtuse väljaselgitamine

I ÜLDOSA

1.1 HINDAMISE ALUS

Hindamise alus on arhiiviseaduse § 7 lõige 2¹, mille kohaselt Rahvusarhiiv selgitab avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku funktsioone ja dokumente hinnates välja arhivaalid.

1.2 HINDAMISE EESMÄRK JA ULATUS

Hindamise eesmärk on välja selgitada kontsertorganisatsioonide dokumentide arhiiviväärtus.

Hindamisele kuuluvad riigi asutatud sihtasutusena tegutsevad kontsertorganisatsioonid alates kontsertorganisatsiooni asutamisest või kollektiivi loomisest. Hindamise hetkel on selleks Sihtasutus Eesti Filharmoonia Kammerkoor, Sihtasutus Eesti Kontsert ja Sihtasutus Eesti Riiklik Sümfooniaorkester.

Hindamisele ei kuulu kontsertorganisatsioonide noodikogude noodid.

Eelnevalt on hinnatud:

- 02.02.2010 hindamisotsus nr 53 „Finantsplaneerimise ja raamatupidamise arvestuse ning varade haldamise ja hoolduse käigus tekkiva teabe hindamine arhiiviväärtuse väljaselgitamiseks“;
- 23.12.2010 hindamisotsus nr 538 „Infoallikate ja infotehnoloogia haldamise käigus loodava teabe hindamine arhiiviväärtuse väljaselgitamiseks“;
- 05.05.2011 hindamisotsus nr 251 "Töö- ja teenistussuhete ning töötervishoiu ja tööohutuse korraldamise käigus loodava teabe hindamine arhiiviväärtuse väljaselgitamiseks";
- 10.01.2014 hindamisotsus nr 2 „Personalitöö käigus sisseseatud isikutoimikute hindamine“.

II HINDAMISE LÄBIVIIMINE

2.1 HINDAMISE ALUSDOKUMENDID

Hindamisel lähtuti arhiiviseadusest, arhiivieeskirjast, rahvusarhiivi kogumispõhimõtetest (09.03.2017), kontsertorganisatsioonide dokumentide loeteludest ja arhiivi koosseisu ülevaadetest.

¹ RT I, 21.03.2011, 1

Oma eesmärkide täitmiseks kontsertorganisatsioonid:

- 1) valmistavad ette ja korraldavad kontserte, festivale, konkursse, muusikaetendusi, loengkontserte, koolitusi, kultuurialaseid haridusprojekte, näitusi ning salvestavad muusikat;
- 2) korraldavad kontserte erinevates Eesti piirkondades eesmärgiga võimaldada muusikakultuurist osasaamist ka väljaspool Tallinna;
- 3) tellivad heliloojatelt uusi teoseid ja toovad need avalikkuseni;
- 4) aitavad kaasa rahvusvaheliste sidemete loomisele ja eesti muusikakultuuri rahvusvahelistumisele, korraldades esinemisi väljaspool Eestit;
- 5) teevad koostööd Eesti ja rahvusvaheliste muusikute ja muusikakollektiividega Eesti kultuuripildi rikastamise ja muusikakultuuri tutvustamise eesmärgil;
- 6) loovad tingimused kollektiivide arenguks;
- 7) annavad välja sihtotstarbelisi stipendiume;
- 8) aitavad kaasa muusikakultuurialase teadlikkuse suurendamisele;
- 9) korraldavad laste ja noorte muusikahariduslikku tegevust;
- 10) koguvad ja säilitavad esinemistega seotud materjali jms.

Sihtasutusena tegutseva kontsertorganisatsiooni kõrgeim juhtimisorgan on nõukogu, kes kavandab sihtasutuse tegevust, korraldab juhtimist ja teostab järelevalvet.

Kontsertorganisatsiooni juhib sihtasutuse juhatus, kes tagab asutuse ülesannete täitmise, vastutab asutuse üldseisundi ja arengu ning selle rahaliste vahendite sihipärase kasutamise eest.

Kontsertorganisatsiooni loominguulist tegevust kavandab ja koordineerib loominguuline juht, kes:

- 1) korraldab repertuaarivalikut ning koostab repertuaariplaani/hooajaplaani ja esitab selle läbivaatamiseks loomenõukogule;
- 2) korraldab loominguuliste töötajate valikut ja rakendamist;
- 3) tagab loominguuliste eesmärkide täitmise.

Kontsertorganisatsiooni loominguulist tegevust kavandab ja hindab loomenõukogu.

2.3 HINDAMISE KÄIK

Hindamise viisid läbi Tallinna kogumisosakonna arhivaar-inspektor Kristel Tammik ja inspektor-hindamisvaldkonna juht Külli Niidassoo. Hindamise käigus tutvustasid hinnatavate dokumentide tekkekonteksti ja andsid omapoolse hinnangu neis sisalduva teabe väärtusele Sihtasutuse Eesti Filharmoonia Kammerkoor büroojuht Reet Grosberg, noodikogu juhataja Tiiu Valper, Sihtasutuse Eesti Riiklik Sümfooniaorkester direktor/juhatause liige Kristjan Hallik, personalijuht Piret Veensalu, muusikaarhiivi spetsialist Jüri Hargel, Sihtasutuse Eesti Kontsert sekretär-juhiabi Reelika Jaanverk, personalijuht Ly Leek, produtsent Robert Staak, Eesti Rahvusmeeskoori juht Indrek Umberg ja juhi assistent Anu Huntsaar.

Rahvusarhiivi hindamiskomisjon arutas hindamisega seonduvaid küsimusi 26.09.2018 koosolekul.

Hindamisotsuse kavand saadeti Kultuuriministeeriumile ja hinnatavatele kontsertorganisatsioonidele tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks.

Muusika on mänginud olulist rolli eestlaste identiteedi kujundamisel. Eesti muusikaelu iseloomustab kõrge tasemega koorilaulutraditsioon, rahvusvaheliselt hinnatud heliloojad, dirigendid ja interpreedid. Kultuuripoliitika põhialuste dokument aastani 2020³ näeb eesti muusikal tähtsat rolli riigi rahvusvahelises mainekujunduses ja kultuuriturismi arengus.

³ Vastu võetud riigikogu otsusega 12.02.2014

Hinnatavad kontsertorganisatsioonid kuuluvad Eesti muusika tippkollektiivide ja/või suurimate kontserdikorraldajate hulka, pakkudes kõrgetasemelist muusikaelust osasaamise võimalust üle Eesti.

Olulisemaid kontsertorganisatsiooni juhtimis-, strateegia-, finants- ja järelevalvega seotud küsimusi arutab ning vastavad dokumendid (nt põhikiri, arengukava, tegevusplaan, finantsplaan, eelarve, tegevus- ja finantsaruanded) kinnitab nõukogu. Juhatus peab nõukogule vähemalt neli korda aastas esitama ülevaate kontsertorganisatsiooni tegevusest, majandustegevusest ja majanduslikust seisust, samuti teavitama nõukogu majandusliku seisundi olulisest halvenemisest ja muudest majandustegevuse olulistest asjaoludest. Olulisemad loomingulise tegevuse planeerimist ja hindamist kajastavad dokumendid (hooajaplaan) töötatakse välja ja/või kinnitatakse nõukogu, asutuse juhi, loomingulise juhi ja loomenõukogu poolt.

Põhitegevusalaste koosolekute protokollides kajastuvad otsused ja seisukohad kollektiivi/kontsertorganisatsiooni tegevuse, arengu, vastuvõtukonkursside, tööttingimuste, repertuaari valiku jm kohta. Kollektiivi liikmete või kollektiivi/kontsertorganisatsiooni tegevuse kohta annavad teavet aastaraamatud, liikmete nimekirjaraamatud ja ajaloolised ülevaated.

Projektitoimikuid on koostatud vaid Eesti Filharmoonia Kammerkoori tegevuse käigus ning need sisaldavad: kontserdi kava, projekti kirjeldust ja kokkuvõtet, eelarveid, lepingute koopiaid, festivalikavasid, brošüüre, kirjavahetust jmt. Eesti Kontsert kasutab kontserttegevuse jooksvaks organiseerimiseks infosüsteemi CRM, kuhu kantakse info kontsertide repertuaari, esinejate, proovide toimumise jms kohta. ERSO kasutab kontserttegevusest ülevaate saamiseks infosüsteemi OPAS, kuhu kantakse andmed kontserdi toimumise koha, aja, repertuaari, dirigendi ja solistide kohta. Eesti Rahvusmeeskoor ja Hortus Musicus koostavad statistilisi kronoloogilisi ülevaateid kontserttegevusest, kus on ära toodud info kontserdi toimumise aja, koha, repertuaari, kohati ka solistide, küllastajate arvu jm kohta.

Kontsertorganisatsioonid tegelevad regulaarselt muusika salvestamisega, andes välja heliplaate ja DVDsid. Mitmed kontserdid salvestab ja salvestisi säilitab püsivalt Eesti Rahvusringhääling.

Kontsertorganisatsioonides on kohati peetud külalisteraamatuid, mis sisaldavad tunnustatud dirigentide, solistide ja heliloojate käsikirjalisi sissekandeid.

Valdav enamus kontsertorganisatsioonide noodikogude nootidest on publikatsioonid, mida rahvusarhiiv ei kogu. Vähesemal määral leidub ka käsikirjalisi noote ja käsikirjaliste märkustega noote. Eesti heliloojate algupärandit ja helitööde originaale kogub ja säilitab Eesti Teatri- ja Muusikamuuseum. Hindamisel leiti, et kultuurilooliselt väärtuslikke noote on ka edaspidi otstarbekas koguda ja säilitada museaalidena.

Eesti Kontserdi eelkäija ENSV Riiklik Filharmoonia kuulus nõukogude perioodil avaliku arhiivi kogumisallikate hulka. Rahvusarhiivi on vastu võetud ENSV Riikliku Filharmoonia (ERA.R-2078) juhtimis-, ametiühingu- ja loomingulist tegevust kajastavaid dokumente aastatest 1941–1983.

Eesti Kontserdi nimistusse nr 1 aastatest 1984–1996 on kantud kultuuriministri käskkirjad ja kolleegiumi otsused, direktori käskkirjad, kunstinõukogude koosolekute protokollid, finantsarvestuse dokumente (eelarved, finantsplaanid, aastaaruanded jms), kirjavahetust, kontserttegevuse aruanded, kontsertide kinnitatud kavad, töölepingud mittekoosseisuliste töötajatega jm. Nimistusse nr 3 aastatest 1944–1984 on kantud Eesti Rahvusmeeskoori dokumendid: väljavõtted kohalikust ja välisajakirjandusest, koorinõukogu koosolekute protokollide raamatud, kontsertide kavad ja afišid, kirjavahetust.

Rahvusarhiivi 30.10.2017 hindamisotsusega nr 47 „Kultuuriministeeriumi dokumentide hindamine arhiiviväärtuse väljaselgitamiseks“ on arhiiviväärtuse saanud muusikavaldkonna toetusprogrammide ning muude taotlusvoorude käigus loodud dokumendid. Sama otsusega said arhiiviväärtuse riigi asutatud sihtasutuste nõukogu koosolekute protokollid ja nõukogu otsused⁴ ning kultuuripoliitika kavandamise ja rakendamise seotud muusikavaldkonna kirjavahetus.

Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi muusikaosakonna arhiivkogusse kuulub hulgaliselt muusikute ja muusikaorganisatsioonide (sh üritused ja sündmused) materjale. Kontsertorganisatsioonide fondidesse on kogutud peamiselt kavu, fotosid ja ajaleheväljalõikeid.

Hindamise tulemusel leiti, et kontsertorganisatsioonide juhtimise ja kontserttegevuse korraldamise käigus tekib Eesti ühiskonda ja kultuurinähtusi peegeldavat olulist, uurimisväärtusega teavet. Võttes arvesse avalikkuse kõrgendatud huvi tuntud muusikategijate vastu, on arhiiviväärtus antud kontsertorganisatsioonide loominguajaliste töötajate isikutoimikutele. Kuna hindamisel selgus, et kontsertorganisatsioonide juhtimis- ja kontserttegevuse dokumendid on asutuste arhiivides säilinud lünklikult, otsustati arhiiviväärtus anda ka kirjavahetusele kuni 1996. aastani.

III HINDAMISOTSUS

Hindamisotsuses on välja toodud ainult arhiiviväärtuslikuks hinnatud dokumendid. Otsuses arhiiviväärtuslike sarjade juures asuv täpsustav nimekiri ei ole ammendav. **Nimekirjas välja toodud dokumendid on arhiiviväärtuslikud ka juhul, kui need on kinnitamata, ladestuvad eraldi või mõnda teise sarja.**

Hindamise tulemusena otsustati, et:

3.1 Arhiiviväärtuslikud on Eesti Kontserdi nimistutesse nr 1 (1984–1996) ja nr 3 (1944–1984) kantud dokumendid.

3.2 Arhiiviväärtuslikud on järgnevad dokumendisarjad:

Funktsioon: Asutuse tegevuse korraldamine

- (1) Nõukogu koosoleku protokollid
Sh põhikiri, arengukava, hooajaplaan, repertuaariplaan, aasta tegevuskava, tegevusplaan, tegevuseesmärgid
- (2) Asutuse juhi käskkirjad
Sh juhatuse, juhatuse liikme, direktori käskkirjad
- (3) Juhtimisalaste ja asutuse tegevust korraldavate koosolekute protokollid
Juhtkonna koosolekute, alajuhtide, üldkoosolekute jms protokollid
- (4) Memod
- (5) Auditi lõpparuanded
Asutuse poolt läbi viidud või tellitud auditid
- (6) Uuringute lõpparuanded
Sh külastajate uuringud, kollektiivi rahulolu-uuringud
- (7) Juhtimis- ja kontserttegevusalane kirjavahetus
Kuni 1996

⁴ See ei taga, et ministeeriumi ladestuks terviklik kogu, kuna kontsertorganisatsioonid ei pruugi kõiki protokolle ministeeriumi saata

Funktsioon: Finants- ja majandustegevuse korraldamine

(1) Finants- ja majandustegevuse dokumendid

Raamatupidamise sise-eeskirjad, tegevus- ja majandusarengu kavad, strateegilised kavad, aastaeelarved, majandusaasta aruanded, finantsauditite lõpparuanded, vara üleandmis-vastuvõtmisaktid juhi vahetumisel või asutuse ümberkorraldamisel

Kuni 1994

Funktsioon: Kontserttegevuse korraldamine

(1) Põhitegevusalaste koosolekute protokollid

Sh loomenõukogu, kunstinõukogu, kollektiivi ja selle organite koosolekute jms protokollid

(2) Projektitoimikud

Sh kavad, afišid, kujunduskavandid, projekti kirjeldused, projekti kokkuvõtted

(3) Loominguliste töötajate isikutoimikud

Loomingulist ja personalitööd kajastavad toimikud

(4) Külalisteraamat

Dirigentide, solistide, heliloojate jne sissekirjutuste raamat

(5) Tegevuse ja liikmeskonna ülevaated

ISBN ja ISSN numbriteta ülevaated

(6) Fotokogu

(7) Helikogu

ISMN numbriteta salvestised

(8) Filmi- ja videokogu

3.3 Käesolev hindamisotsus tunnistab kehtetuks Rahvusarhiivi 29.10.2010 hindamisotsuse nr 447 „Eesti Kontserdi dokumentide arhiiviväärtuse väljaselgitamine“.

IV HINDAMISOTSUSE RAKENDAMINE

Hinnatud dokumentide edaspidiseks haldamiseks lisavad kontsertorganisatsioonid oma dokumentide loetellu ja arhiivi koosseisu ülevaatesse arhiiviväärtuslikuks hinnatud dokumentide juurde märke AV ning dokumentide juurde, mis ei saanud arhiiviväärtust, märke H koos viitega käesolevale otsusele.

Arhiiviväärtuslikuks hinnatud dokumendid kuuluvad üleandmisele Rahvusarhiivi vastavalt arhiivieeskirjale.

Arhiiviväärtuseta dokumentide hävitamine viiakse läbi ja dokumenteeritakse vastavalt arhiivieeskirjale.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hanno Vares
Hindamiskomisjoni esimees